

RODE DRADENANALYSE

OPERATIONELE PRESTATIES 2022

LEREN EN VERBETEREN IN DE CRISISORGANISATIE GELDERLAND-ZUID

Colofon	
Sector	Crisisbeheersing
Auteur	Marjolein Fleuren
Datum	28-03-2023
Versienummer	0.6
Status	Concept
Aantal bijlagen	1

Samenvatting

In deze samenvatting geven we de rode draden van 2022 per multidisciplinair proces uit het toetsingskader 4.0¹ van de Inspectie Justitie & Veiligheid gebundeld weer. De rode draden zijn gehaald uit tops en trends van leer- en actiepunten voortkomend uit evaluaties van GRIP-inzetten, multidisciplinaire oefeningen van CoPI, ROT, GBT² en de conceptevaluatie van de systeemtest. Een nadere toelichting hierop vindt u in hoofdstuk 3.

Toelichting leer- en actiepunten en kleurenlegenda

Leerpunten zijn punten waar we blijvende aandacht voor vragen (geel gearceerd).

Actiepunten zijn punten waarop concreet gehandeld dient te worden. De huidige³ status van een actiepunt is aangegeven door een groene arcering, dat betekent dat het actiepunt is opgepakt.

1. Melding en alarmering

Zorgt de meldkamer bij aanvang van en tijdens een incident of crisis voor tijdige alarmering en informatie-uitwisseling door eenduidige aansturing?

Op de meldkamer van de VRGZ (Meldkamer Arnhem Nijmegen) is 24/7 een Calamiteitencoördinator (CaCo) gepositioneerd. Deze functionaris coördineert tussen de disciplines, zorgt voor eenduidige aansturing, neemt noodzakelijke besluiten ten behoeve van de operationele inzet en zorgt voor in- en externe informatie-uitwisseling.

In 2022 heeft de meldkamer zorggedragen voor tijdige alarmering van de crisisfunctionarissen bij GRIP. Het meldkamerbeeld is in 2022 bij alle GRIP-incidenten binnen 5 minuten via LCMS gedeeld.

Rode draden proces melding en alarmering

Leer- en actiepunten uit incidenten	
Leerpunt CoPI en CaCo	Blijf aandacht houden voor het juist gebruik van de Regionale Multidisciplinaire Gespreksgroep (RMG). De CaCo dient het beschikbare kanaal te communiceren en crisisfunctionarissen dienen daar naartoe te schakelen voor multi-informatiedeling.
Actiepunt sector Crisisbeheersing	Draag in de koude fase zorg voor het functioneel beheer van Itel/Pagers en C2000-apparatuur. De alarmeringsscenario's dienen actueel te zijn.
Leerpunt CoPI en CaCo	Informeel elkaar nadrukkelijk over het moment van opschaling en communiceer daarbij de argumenten. Communiceer ook over gelijktijdig lopende grote incidenten.
Actiepunt uit systeemtest	
Actiepunt sector Crisisbeheersing	Draag zorg voor voorlichting over opkomst van crisisfunctionarissen: wat wordt er van hen verwacht? Stroomlijn tevens de registratie van opkomst op het Regionaal crisiscentrum.
Top	
Positieve ervaring met asynchroon opschalen.	

2. Leiding en coördinatie

Stuurt en coördineert de crisisorganisatie de operationele en bestuurlijke aanpak van een incident of crisis effectief en efficiënt?

Zowel tijdens incidenten als oefeningen vindt regelmatig afstemming plaats over de aanpak van het incident. Er is merkbaar focus op vastlegging van acties en besluiten en het creëren van helderheid daar over. Ook externe partners zijn daarbij betrokken. Bij oefeningen zijn zij uitgenodigd mee te oefenen en na inzet externe partner(s) bij GRIP-incidenten hebben wij ook bij hen input opgehaald voor onze multi-evaluaties. Uit dit 'brede' proces komen diverse leerpunten (en tops!) naar voren. Het betreffen allemaal optimalisatie leerpunten, voortkomend uit ervaringen van crisisfunctionarissen.

¹ Bron: [Toetsingskader Multidisciplinaire Taakuitvoering Veiligheidsregio's, versie 4.0, maart 2018](#).

² CoPI (Commando Plaats Incident), ROT (Regionaal Operationeel Team), GBT (Gemeentelijk Beleids Team).

³ De 'huidige' status is geduid op het moment van schrijven van dit document. Voor de datum zie pagina 1.

Rode draden proces leiding en coördinatie

Leerpunten uit incidenten	
Leerpunt CaCo, Politie en CoPI	Draag zorg voor een goede bereikbaarheid van de MCU. Zoek een opstelplaats waarbij rekening wordt gehouden met de bereikbaarheid en windrichting, geef de locatie zo snel mogelijk door aan de aanrijdende functionarissen en draag zorg voor een verkeerscirculatieplan i.v.m. mogelijke opstopping door toeschouwers en veel eenheden ter plaatse. Zoek tevens uit wat er nodig is om functionarissen die met eigen vervoer komen, doorgang te laten krijgen bij een incident.
Leerpunt (L)CoPI	Heb aandacht voor het bijhouden, het helder hebben en prioriteren van acties en besluiten. Noteer dit ook indien er nog geen IM'er aanwezig is. Controleer of dat de acties en besluiten helder zijn (Leider CoPI). Maak kenbaar indien acties en besluiten nog niet duidelijk zijn, maak dilemma's die spelen kenbaar en bespreek jouw eigen 'sense of urgency' (CoPI-leden).
Leerpunt (L)CoPI	Een compleet CoPI-team is bij het eerste overleg zeer wenselijk. Check dit en kijk of er mogelijk alternatieven zijn: start het 1e CoPI-overleg iets later of verken de mogelijkheid om digitaal aan te sluiten. Schakel eventueel een buddy-OvD in.
Leerpunten uit oefeningen	
Leerpunt LCoPI	Wees er als Leider CoPI scherp op dat relevante zaken als doel, structuur, acties en besluiten expliciet benoemd, en waar nodig herhaald worden in het CoPI-overleg, zodat deze voor iedereen helder zijn.
Leerpunt CoPI	Weet als CoPI-functionaris op welk moment in het CoPI-overleg je welke informatie inbrengt, hoe je dit doet (met duiding, begrijpelijk voor iedereen) en zorg ervoor dat de informatie die je deelt aansluit op de multidisciplinaire inzet van het team.
Leerpunt (L)CoPI	Wees met elkaar alert op de afbakening tussen wat voor het CoPI is en wat voor het ROT. Beperk je tot waar het CoPI over gaat, ook in het uitwerken van scenario's.
Leerpunt OL en ROT-team	Wees als Operationeel Leider scherp op de structuur van de BOB en maak deze gedurende het overleg op momenten expliciet, evenals de acties en besluiten. Vraag met elkaar goed door op acties en besluiten, zodat ze voor iedereen helder zijn.
Leerpunt OL en ROT-team	Weet wat de opgave, het doel en de werkzaamheden van het ROT zijn en sta daar in het overleg expliciet bij stil. Vanuit opgave en doel volgt ook de keuze voor wel of niet verder op- of afschalen.
Leerpunt OL	Weet wat bestuurlijke coördinatie is, als mogelijkheid naast formele GRIP-opstapeling, en hoe dit proces in zijn werk gaat.
Leerpunt GBT	Heb kennis over de wettelijke noodbevoegdheden en de 4 rollen van een burgemeester tijdens een incident, ramp of crisis.
Tops	
Een goede samenwerking binnen het CoPI: onderlinge informatiedeling en gedeelde beeldvorming. Het luisteren naar elkaar en het gezamenlijk zorgdragen voor oplossingen bij operationele vraagstukken.	
Een heldere structuur van de CoPI-overleggen. Waarbij rust heerst, de BOB-structuur wordt gevolgd en vastlegging acties en besluiten in LCMS.	
De toepassing van scenariodenken, incl. de benodigde maatregelen en acties hiervoor. Dit zowel bij oefeningen als tijdens incidenten.	
Een prettige samenwerking en afstemming met externe partners, zowel bij oefeningen als incidenten.	
Het bewustzijn van en goed pakken van de rol van het CoPI (adviserend richting SGBO en gemeenten).	
De inzet van buddy-OvD's. Dit is van grote meerwaarde gebleken.	
Een goede omgang met en aandacht voor beginnend OvD's in het CoPI.	

3. Informatiemanagement

Beschikken de crisisorganisatie en de extern betrokken partners over tijdige, actuele en relevante informatie gedurende een incident of crisis?

Naar het proces informatiemanagement wordt in onze evaluaties specifiek gekeken. Input wordt o.a. gehaald uit LCMS. In 2022 hebben onze crisisteams informatie verzameld, verrijkt en gedeeld op een netcentrische wijze met de overige teams en externe partners.

Rode draden proces informatiemanagement

Leer- en actiepunten uit incidenten	
Leerpunt CoPI	Het belang van informatieverzameling- en deling bij monodisciplines of andere teams (op afstand) en het verwerken hiervan in LCMS/plot.
Actie sector Crisisbeheersing	Systemen in de MCU dienen periodiek gecontroleerd te worden op de juiste werking. Tevens dienen IM'ers enige kennis te hebben van de MCU van buurregio VGGM.
Leerpunt CoPI	Draag gezamenlijk zorg voor het informeren van regio's die grenzen aan het incident.
Top	
De aanwezigheid en input van de IM'er en GIM'er. Dit is van positieve meerwaarde voor snel zorgdragen eerste beeld (ook o.a. gebruikmakend van drone-beelden).	

4. Crisiscommunicatie

Wordt naar de verschillende doelgroepen (zoals getroffen, media, bevolking, verwanten en de interne organisatie) tijdig, doelgericht en regelmatig gecommuniceerd over het incident of de crisis?

Ook het proces crisiscommunicatie wordt belicht in evaluaties. Naast het ophalen van ervaringen van onze communicatieadviseurs en de overige crisisfunctionarissen, kijken we (bij incidenten) ook naar sociale media. Wat is er wanneer gecommuniceerd en sluit dit aan bij de doelgroep? Bovenstaande (schuingedrukte) vraag vanuit het Toetsingskader kunnen wij voor 2022 positief beantwoorden.

Rode draden proces crisiscommunicatie

Leer- en actiepunt uit incidenten	
Leerpunt (L)CoPI	Draag zorg voor procesverduidelijking (inzetcriteria, mandaat en gebruik vast format) over inzet NL-Alert. Deel de afspraken hierover zo breed mogelijk.
Actiepunt Politie en Crisiscomm.	Verken de mogelijkheden (o.a. d.m.v. communicatiemiddelen) om toeschouwers bij een incident te waarschuwen en/of naar huis te sturen.
Leerpunt uit systeemtest	
Leerpunt Crisiscomm.	Formuleer tijdig een handelingsperspectief en maak in het team helder wat het doel en de boodschap is van een voorgesteld persstatement.
Top	
Een heldere crisiscommunicatie richting omwonenden, betrokkenen en pers. Er is tevens vooraf een duidelijke afstemming over de communicatiestrategie.	

5. Overdracht nafase

Is na afschaling sprake van een duidelijke overdracht van activiteiten van de crisisorganisatie naar de 'nafase'-organisatie waarbij de vervolgactiviteiten zijn belegd?

Bovenstaande vraag wordt bij evaluaties altijd voorgelegd aan crisisfunctionarissen en dit is in 2022 altijd helder gebleken voor de crisisfunctionarissen.

Rode draad proces nafase

Leerpunt uit incident	
Leerpunt CoPI	Wees bewust van de (monodisciplinaire) processen die doorlopen na afschalen. Wie kan daarbij nog iets betekenen? Het gebruik van de MCU kan hierbij faciliterend zijn.

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doelstellingen	6
1.3 Systematiek	6
1.4 Leeswijzer	7
2. 2022 in beeld	
2.1 GRIP-inzetten	8
2.2 Multidisciplinaire oefeningen	9
2.3 Systeemtestweek Apollo	10
2.4 Ontwikkelingen evenementenproces	10
2.5 Ontwikkelingen regionale crisisorganisatie	11
2.5.1 Ontwikkelingen 'Melding en alarmering'	11
2.5.2 Ontwikkelingen 'Leiding en coördinatie' (per kolom)	12
2.5.3 Ontwikkelingen 'Informatiemanagement'	14
2.5.4 Ontwikkelingen 'Crisiscommunicatie'	15
2.5.5 Ontwikkelingen 'Nafase'	15
2.6 Ontwikkelingen MOTO	16
3. Rode draden en lessen uit evaluaties	
3.1 Rode draden GRIP 1-inzetten	17
3.1.1 Melding en alarmering	17
3.1.2 Leiding en coördinatie	18
3.1.3 Informatiemanagement	19
3.1.4 Crisiscommunicatie	19
3.1.5 Nafase	20
3.2 Rode draden multidisciplinaire oefeningen	20
3.2.1 CoPI-oefeningen	21
3.2.2 ROT-oefeningen	21
3.2.3 GBT-oefeningen	22
3.3 Rode draden systeemtest Apollo	22
3.4 Tops	23
Bijlage	
1. Overzicht en voortgang rode draden 2021	24

1. Inleiding

In dit hoofdstuk leest u meer over dit document. Wat zijn aanleiding en doelstellingen, hoe is het opgezet, hoe geven wij vorm aan leren en evalueren en welke bronnen hebben we gebruikt om te komen tot de rode draden?

1.1 Aanleiding

In het onderzoek Operationele Prestaties (2019) heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (J&V) alle veiligheidsregio's gevraagd om jaarlijks een rode dradenanalyse van de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing aan te leveren op basis van GRIP-inzetten, systeemtesten, evenementen en multidisciplinaire oefeningen. Deze analyses heeft de inspectie gebruikt om het presterend vermogen van de veiligheidsregio's en haar partners in beeld te brengen en te beoordelen.

Op 3 februari 2022 heeft de Inspectie de veiligheidsregio's gevraagd om blijvend aandacht te schenken aan het opstellen van de jaarlijkse rode dradenanalyse op basis van evaluaties van oefeningen, systeemtest(en) en feitelijke incidenten. **De rode dradenanalyse vormt daarmee een essentieel onderdeel van de eigen kwaliteitszorgcyclus en bevordert het lerend vermogen van de veiligheidsregio's.** In het eerste kwartaal van 2023 verwacht de inspectie een analyse van het jaar 2022. Voor het opstellen hiervan heeft de Inspectie een handreiking meegestuurd. De inspectie zelf zal de rode dradenanalyses gebruiken als input voor haar jaarlijkse risicoanalyse.

1.2 Doelstellingen

Deze rode dradenanalyse 2022 van de operationele multidisciplinaire prestaties:

- Brengt het jaar kort in beeld als het gaat om multidisciplinaire inzetten, oefeningen en ontwikkelingen;
- Brengt op basis van evaluaties het presterend vermogen van de regionale crisisorganisatie in beeld, door middel van leer- en actiepunten, op basis van de vijf multidisciplinaire processen;
- Geeft concrete handvatten voor leren en verbeteren in de crisisorganisatie door het verwerken van de geïdentificeerde rode draden in:
 - opleiden, trainen en oefenen (vakbekwaamheid);
 - planvorming regionale crisisorganisatie;
 - multidisciplinair evalueren.

1.3 Systematiek

Voor deze rode dradenanalyse 2022 hebben we ervoor gekozen om zo gericht mogelijk te werk te gaan, met de handreiking van de inspectie als leidraad. Daarin staat omschreven dat de rode dradenanalyse zich baseert op evaluaties van multidisciplinaire oefeningen, systeemtest en feitelijke GRIP-incidenten, gericht op de operationele prestaties van de crisisorganisatie.

Dat betekent dat we:

- De rode draden uit de evaluaties van de GRIP-inzetten identificeren;
- De rode draden uit de evaluaties van de multidisciplinaire oefeningen identificeren;
- De rode draden uit het evaluatierapport van de systeemtest identificeren.

Platform Leren & Evalueren

Het platform Leren & Evalueren (voorheen 'het Leeragentschap') van de sector Crisisbeheersing (CB) is verantwoordelijk voor evaluaties van GRIP-incidenten en multi-oefeningen. In onze regio wordt elke multi-oefening waargenomen en nabesproken en elke GRIP-inzet multidisciplinair geëvalueerd. Dit doen we niet alleen omdat de Inspectie Justitie & Veiligheid dit van ons verwacht, maar vooral ook om in de crisisorganisatie samen te kunnen leren en verbeteren. De evaluaties geven ons inzicht.

Ons dashboard: de evaluatiemonitor

Bovengenoemde rode draden halen we uit onze evaluatiemonitor⁴. De monitor biedt als dashboard een overzicht van alle leer- en actiepunten van GRIP-inzetten en multi-oefeningen, inclusief status. De evaluatiemonitor ondersteunt bij het borgen van alle leer- en actiepunten, het monitoren van de status (voortgang) en hierop kunnen sturen en inzicht in hoeverre het beoogde resultaat of effect is behaald. Tot slot is het de verantwoording naar de eigen (crisis)organisatie en de Inspectie J&V. Deze tool helpt ons relatief eenvoudig rode draden te destilleren.

Gebruikte documenten

Voor deze rode dradenanalyse hebben we de volgende documenten gebruikt:

- De 11 multidisciplinaire (concept)⁵ evaluatierapporten van GRIP-inzetten in 2022;
- De evaluatierapporten van de multidisciplinaire oefeningen in 2022;
- Het concept⁶ evaluatierapport van de systeemtestweek Apollo;
- De evaluatiemonitor 2022 waarin alle (concept) leer- en actiepunten vanuit de GRIP- en oefenevaluaties zijn opgenomen;
- Brief Inspectie J&V van 3 februari 2022 aan de VRGZ inzake opstellen rode dradenanalyse;
- Handreiking rode dradenanalyses van de Inspectie J&V (bijlage bij hierboven genoemde brief).

Daarnaast is informatie uitgevraagd en opgehaald bij:

- Onze kolomcoördinatoren van de brandweer (Brw), politie (pol), geneeskundige zorg (GHOR), informatiemanagement (IM), bevolkingszorg (Bz) en crisiscommunicatie (Cc);
- De coördinatoren van het proces leiding & coördinatie en planvorming en de coördinator van de CaCo's (calamiteiten coördinatoren).
- Vertegenwoordigers van crisispartners Defensie, Rijkswaterstaat en Waterschap Rivierenland;
- De MOTO-stuurgroep van de VRGZ (Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen).

1.4 Leeswijzer

In **hoofdstuk 1** is de context en kaders van dit document geschetst. In **hoofdstuk 2** brengen we het jaar 2022 in beeld als het gaat om onder andere GRIP-inzetten, multi-oefeningen, systeemtest en een aantal voor deze rode dradenanalyse relevante ontwikkelingen binnen de regionale crisisorganisatie. In **hoofdstuk 3** geven we per in beeld gebracht onderdeel aan wat de rode draden en lessen daaruit zijn, inclusief de tops. Tot slot vindt u in de **bijlage** een overzicht van de rode draden van 2021 en de voortgang daarvan.

⁴ Onze interne evaluatiemonitor (Excel-document) is desgewenst op te vragen en in te zien bij de sector Crisisbeheersing van de veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ).

⁵ Drie van de elf evaluatierapporten zijn ten tijde van schrijven van deze analyse in concept opgeleverd en gedeeld met de betrokken crisisfunctionarissen. Mogelijke feedback wordt nog verwerkt (validatie) en daarna worden de rapporten definitief gemaakt: <1-4-2023.

⁶ Het evaluatierapport van de systeemtestweek is ten tijde van schrijven van deze analyse in concept gereed en gedeeld met de betrokken crisisfunctionarissen. Oplevering definitief eindrapport, na vaststelling Algemeen Bestuur: <1-7-2023.

2. 2022 in beeld

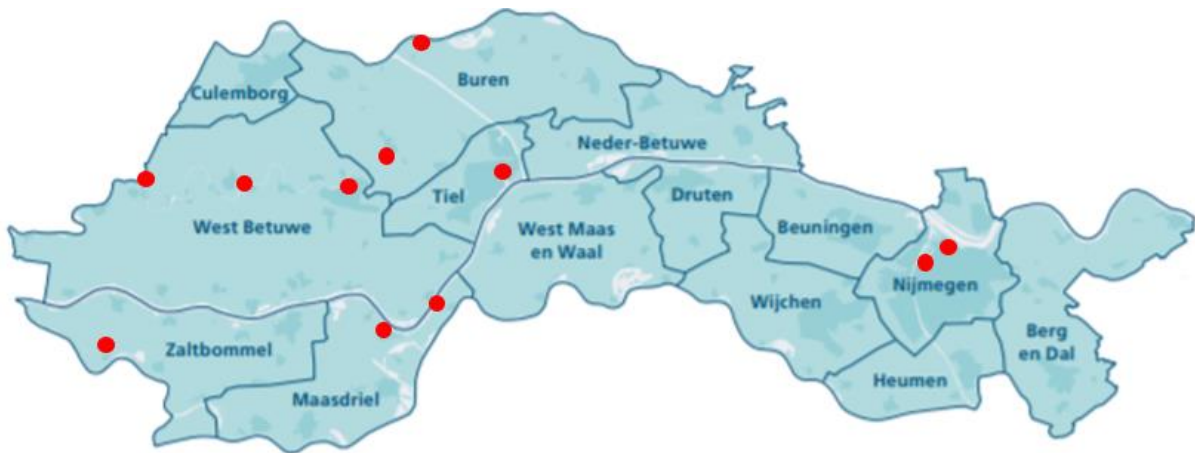
In dit hoofdstuk leest u hoe het jaar 2022 eruitzag voor onze regio: hoeveel en wat voor soort GRIP-inzetten en oefeningen waren er? Ook benoemen we een aantal relevante ontwikkelingen (gestart en/of gerealiseerd in 2022) binnen het evenementenproces, de regionale crisisorganisatie en binnen MOTO.

2.1 GRIP-inzetten

Het aantal GRIP-incidenten van de afgelopen 7 jaar in onze regio vindt u hier onder:

Jaartal	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal keer GRIP-opstapeling	20	10	11	16	9	7	11

In 2022 was er sprake van **11 GRIP 1-inzetten** in de regio Gelderland-Zuid. Onderstaand plaatje geeft aan waar en in welke gemeenten de incidenten zich afspeelden.

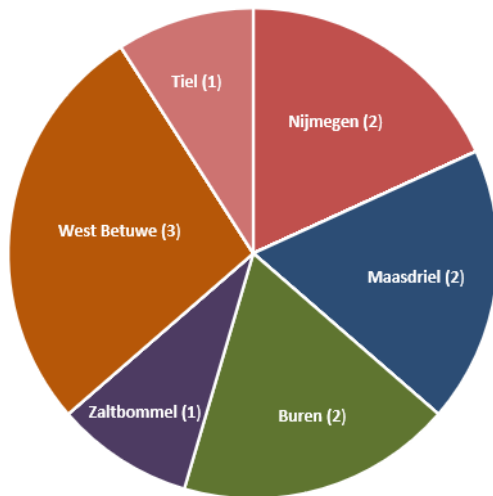

Een overzicht van alle GRIP-inzetten van 2022 vindt u hier onder⁷:

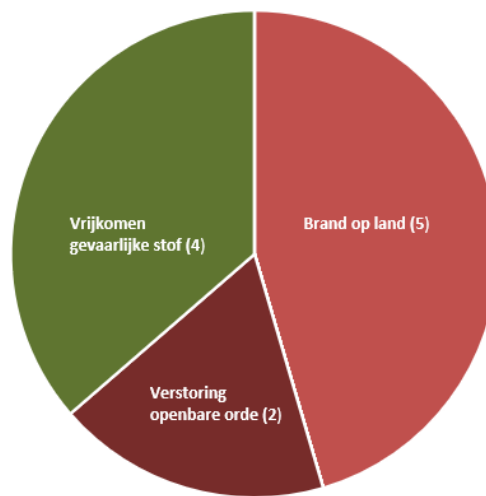
GRIP nr.	Datum	Maand	GRIP	Plaats	Gemeente	Type incident	Toelichting	Tijdstip opschaling	Tijdstip afschaling	Duur GRIP	Inzet NL-alert
1	1-1-2022	1	1	Rijswijk	Buren	Verstoring openbare orde	Illegaal feest verlaten steenfabriek	12:23	16:36	04:13	
2	18-3-2022	3	1	Asperen	West Betuwe	Vrijkomen gevaarlijke stof	Verdund fosforzuur vrijgekomen in bedrijf	09:06	13:26	04:20	
3	25-3-2022	3	1	Nijmegen	Nijmegen	Brand op land	Brand appartementencomplex senioren	11:20	12:44	01:24	
4	23-4-2022	4	1	Erichem	Buren	Brand op land	Brand loods/woning fruitbedrijf	13:08	18:37	05:29	
5	26-4-2022	4	1	Nijmegen	Nijmegen	Vrijkomen gevaarlijke stof	Gaslekkage woonwijk	09:58	12:06	02:08	
6	2-5-2022	5	1	Poederloijen	Zaltbommel	Brand op land	Brand bedrijf	14:03	17:08	03:05	Ja
7	9-5-2022	5	1	Geldermalsen	West Betuwe	Verstoring openbare orde	Gezinsdrama	06:46	09:31	02:45	
8	26-7-2022	7	1	Hurwenen	Maasdiel	Brand op land	Brand champignonkwekerij	18:38	20:52	02:14	Ja
9	28-7-2022	7	1	Beesd	West Betuwe	Brand op land	Brand na explosie drugsfab	21:05	01:49	04:44	Ja
10	29-7-2022	7	1	Tiel	Tiel	Vrijkomen gevaarlijke stof	Gaslucht in riolering	15:45	20:18	04:33	
11	2-9-2022	9	1	Heerewaarden	Maasdiel	Vrijkomen gevaarlijke stof	Gaslekkage	16:36	21:13	04:37	

⁷ De tabel komt uit ons interne dashboard 'overzicht GRIP-incidenten vanaf 2016'. In één overzicht hebben wij de GRIP-incidenten van de afgelopen 7 jaar in beeld. Dit dashboard is indien gewenst bij de sector Crisisbeheersing op te vragen.

GRIP-inzetten in 2022 per gemeente

GRIP-inzetten in 2022 per categorie

Alle GRIP-inzetten zijn multidisciplinair geëvalueerd. De uitkomsten daarvan komen aan bod in hoofdstuk 3 van dit document.

2.2 Multidisciplinaire oefeningen

Vakbekwaam zijn en blijven is een van de speerpunten voor de functionarissen die een rol hebben in onze regionale crisisorganisatie. Dat betekent dat er het hele jaar door zowel mono- als multidisciplinaire activiteiten plaatsvinden op het gebied van opleiden, trainen en oefenen (OTO).

Een overzicht van de multidisciplinaire oefeningen in 2022:

Team	Aantal oefeningen	Omschrijving	Datum
CoPI	8	CoPI-straatoefening, scenario A ⁸	6/7 april
ROT	1	ROT-oefening	21 april
GBT	1	GBT-oefening West-Betuwe	13 mei
ROT	1	ROT-oefening	25 mei
GBT	1	GBT-oefening Tiel	10 juni
CoPI	8	CoPI-straatoefening, scenario B ⁹	14/15 juni
GBT	1	GBT-oefening Buren	9 sept
CoPI	8	CoPI-straatoefening, scenario A	11/12 okt
ROT	1	ROT-oefening	13 oktober
GMK/CoPI/ROT/RBT	1	Systeemtestweek 2022	31 okt - 4 nov
CoPI	8	CoPI-straatoefening, scenario B	16/17 nov
ROT	1	ROT-oefening	24 nov
GBT	1	GBT-oefening Neder-Betuwe	2 dec

Naast bovenstaande oefeningen zijn er ook twee CoPI-/ROT-Infospecials georganiseerd. Hierbij zijn interessante actuele casussen en ontwikkelingen besproken met crisisfunctionarissen uit heel Gelderland-Zuid.

Alle multidisciplinaire oefeningen zijn geëvalueerd en komen aan bod in hoofdstuk 3 van dit document.

⁸ Scenario A: Oefenen met ketenpartner Vitens. Scenario over droogte, boerenprotest en vervuiling drinkwater.

⁹ Scenario B: oefenen met Brzo-bedrijf (Brzo = Besluit Risico's Zware Ongevallen). Rampbestrijdingsscenario over een loodsbrand.

2.3 Systeemtestweek Apollo

In de week van 31 oktober tot 4 november was de 'systeemtestweek', genaamd Apollo. De systeemtest stond in het kader van grootschalige elektriciteitsuitval. Gedurende de voorbereiding evolueerde de systeemtest steeds meer tot een systeemoefening met testelementen. Anders dan voorgaande edities werden alarmering en opkomst losgeknipt van de daadwerkelijke crisissimulatie en werd de oefening uitgesmeerd over week 44. Die week startte op maandagavond 31 oktober met een onverwachte alarmerings- en opkomsttest voor functionarissen van CoPI, ROT en RBT. Na opkomst werden de crisisfunctionarissen meegenomen in het scenario voor de oefening die op vrijdag 4 november gepland stond. Gedurende de week was er veel aandacht voor risicocommunicatie omtrent continuïteit. Op vrijdag doorliepen alle genoemde crisisteams twee scenario's: verstoring in de energiebalans internationaal met effecten in onze regio (ROT en RBT) en een brand in een zorginstelling waar de stroom was uitgevallen (CoPI). Naast onze eigen crisisorganisatie waren er ook veel partners aangehaakt bij de oefening, zoals Liander, Vitens, de omliggende regio's en natuurlijk alle gemeenten.

De systeemtest heeft tot doel om vast te stellen of de hoofdstructuur van de crisisorganisatie goed functioneert. Hierbij zijn de vijf eerdergenoemde processen van het toetsingskader 4.0 van de inspectie getoetst. Daarnaast hebben we gekeken naar 2 extra elementen (testcriteria), voortkomend naar aanleiding van aandachtspunten uit eerdere systeemtesten, incidenten en oefeningen. De systeemtest is gedurende de alarmerings- en opkomsttest en de oefening waargenomen en de bevindingen zijn verwerkt in een evaluatierapport. De uitkomsten daarvan komen kort aan bod in hoofdstuk 3 van dit document.

2.4 Ontwikkelingen evenementenproces

Evenementen 2022

Grootschalige evenementen hebben vaak een repeterend patroon en dit leent zich er goed voor om jaarlijks verbeteracties in te zetten. We borgen deze verbeteracties door ze als kritische prestatie indicatoren te benoemen en daar in de voorbereiding (veiligheidsoverleggen) focus op te houden en specifiek als evaluatiepunt mee te nemen. De regie op evenementen ligt bij de betreffende gemeenten. Daarbij zijn zij (en de evenementenorganisatoren zelf) ook leidend in de uitvoering van evaluaties. Wij als veiligheidsregio leveren desgewenst input voor de evaluatie op.

In 2022 hebben er in onze regio ongeveer 2300¹⁰ evenementen plaatsgevonden, groot en klein.

Onze evenementenadviseurs van de GHOR hebben in 2022 bij 144 evenementen geadviseerd: 40 maatadviezen en 104 standaard adviezen t.b.v. de gewenste geneeskundige paragraaf in de evenementenvergunning. Bij 32 evenementen is de geneeskundige coördinatie uitgevoerd. Bij 20 van deze evenementen (de grootschalige en complexe evenementen) heeft de GHOR geneeskundige inbreng gehad in veiligheidsoverleggen m.b.t. risicoanalyse en voorbereiding op het evenement. De evenementenadviseurs van de brandweer hebben in totaal bij 297 evenementen geadviseerd: 21 A-evenementen, 266 B-evenementen en 10 C-evenementen¹¹.

Een opmerkelijk voorbeeld van organisatorische veerkracht was het op pragmatische wijze inrichten van een portofonisch noodnet toen de meldkamer tijdelijk uitviel tijdens de Vierdaagsefeesten. Door snelle interne opschaling, gebruik van verbindingsmiddelen van partner Rode Kruis en langdurige inzet van o.a. evenementencoördinatoren zijn de noodzakelijke verbindingen voor de witte kolom blijvend tot stand gebracht.

¹⁰ Bron: LiveEvents (13 gemeenten bij aangesloten) en de kalender gemeente Nijmegen.

¹¹ A, B en C-evenementen, waarbij A- evenementen een laag risico hebben en C-evenementen een hoog risico.

Ontwikkelingen advisering evenementenproces

De veiligheidsregio pakt een rol in de advisering t.a.v. het evenementenproces. Hieronder vindt u enkele gerealiseerde punten uit 2022:

Leergang evenementen

Onze evenementenadviseurs hebben voor de vergunningverleners van de gemeenten een 'leergang evenementen' ontwikkeld, op maat gemaakt op het gevoerde beleid in Oost-5¹². Deze stap is noodzakelijk bij de ontwikkeling in het evenementenproces waarbij vergunningverleners meer zelfstandig risico's en beheersmaatregelen kunnen beoordelen en minder, onnodig, standaardadviezen vragen aan de openbare orde en veiligheidsdiensten (OOV).

De leergang moet eraan bijdragen dat betrokken medewerkers van alle disciplines vakkundig kunnen oordelen, adviseren en samenwerken, in de voorbereiding op en tijdens de uitvoering van hun taken rond (risicovolle) evenementen. De leergang is in 2022 ontwikkeld en afgerond en er wordt maart 2023 mee gestart in onze regio.

Review handreiking evenementen GHOR

In 2022 zijn de taken uit de 'handreiking evenementen GHOR' geactualiseerd en toegekend aan de eigenaar. Tevens is de relatie met het netwerk in de acute zorgketen aangehaald. Resultaat hiervan is dat er in 2023 tabletops georganiseerd worden met ziekenhuizen en huisartsposten, zodat ook zij beter aangehaakt zijn op de gegeven maatwerkadviezen.

Fieldlab Grootschalige Evenementen

Begin 2021 is het Fieldlab¹³ (Grootschalige) Evenementen Nijmegen gestart. Het Fieldlab is een praktijkmodel voor de hele cyclus rond evenementorganisatie, van plan tot evaluatie. De Nijmeegse Vierdaagse 2022 is de eerste omgeving die gebruikt is voor het Fieldlab. Tijdens de Vierdaagse zijn o.a. sensoren opgehangen die de publieksdichtheid in loopstromen kon meten. Middels telsensoren is de capaciteit van de loopbrug over de singel gemeten en camera's op wegen zijn gebruikt voor de in- en uitstroom van verkeer. Ook is een schouwapp ingezet op geselecteerde locaties (klopt de inrichting met de tekening?). Alle resultaten zijn zichtbaar gemaakt in een dashboard.

Bovenstaande gerealiseerde ontwikkelingen zorgen voor een betere voorbereiding voor de organisator en veiligheidsdiensten, waarbij alle partijen dezelfde data tot hun beschikking hebben, zodat zij bijvoorbeeld het evenementengebied kunnen verkennen of incidenten kunnen oefenen.

2.5 Ontwikkelingen regionale crisisorganisatie

Het afgelopen jaar waren er diverse ontwikkelingen m.b.t. de regionale crisisorganisatie die we willen benoemen, gecategoriseerd per proces uit het Toetsingskader:

2.5.1 Ontwikkelingen 'Melding en alarmering'

Vorbereiding overgang meldkamer Oost-Nederland

Vanaf 21 maart 2023 gaan we onze meldkamerdiensten vanuit de Meldkamer Oost Nederland (MKON) uitvoeren. In 2022 heeft de voorbereiding voor de samenvoeging van 3 meldkamers op volle toeren gedraaid, waarbij de VRGZ middels diverse werkgroepen haar bijdrage heeft geleverd. Concreet betekent de samenvoeging een harmonisering en synchronisatie van diverse werkprocessen voor 5 veiligheidsregio's.

¹² Oost-5 is een samenwerkingsverband tussen de volgende 5 veiligheidsregio's: Gelderland-Midden, Twente, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland en Gelderland-Zuid.

¹³ Het Fieldlab is een samenwerking tussen overheidspartijen (gemeente Nijmegen, politie Oost-Nederland, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Kadaster) en commerciële partijen (Cyclomedia, Esri Nederland, ACBN Evenementenbureau Nijmegen, MOJO en stichting 4DAAGSE).

De wijzigingen van werkprocessen gaan vanaf 2023 ook impact hebben op onze crisisorganisatie. De wijze waarop de meldkamer ons bediend heeft in 2022 geleid tot de volgende wijziging:

Het afschaffen van versturing Multibeeld via e-mail

Het versturen van het Multibeeld (meldkamerbeeld) via e-mail had als doel om crisisfunctionarissen die geen toegang hadden tot LCMS¹⁴ bij GRIP-opscaling te voorzien van een startbeeld binnen de gestelde wettelijke tijd van 5 minuten. Doordat alle crisisfunctionarissen binnen de VRGZ nu toegang hebben tot LCMS is het versturen van het Multibeeld via e-mail overbodig geworden en afgeschaft vanaf 1 mei 2022.

Verdere ontwikkelingen binnen de meldkamer:

Investering onderlinge samenwerking

Vanuit evaluaties kwam een sterke behoefte aan verbetering van de onderlinge samenwerking op de op de Meldkamer Arnhem-Nijmegen (MAN) naar voren. In 2022 is hierin geïnvesteerd. Het betrof een traject tussen de meldkamer Ambulancedienst, meldkamer Brandweer, OC- Politie en de CaCo-organisatie. De investering op de samenwerking heeft geleid tot een beter begrip van elkaars processen. Daarbinnen wordt ook gezocht naar mogelijkheden om elkaar te versterken in de werkzaamheden. Op het gebied van onderlinge informatiedeling zijn stappen gezet door afspraken te maken over de werkwijze wanneer de reguliere werkwijze tekortschiet. In dat geval kan er informatie gedeeld worden via alternatieve wegen, bijvoorbeeld via de CaCo.

Vernieuwd oefenprogramma CaCo

Multidisciplinair oefenen op de meldkamer heeft vanwege de impact van covid-19 en capaciteitsuitdagingen vanaf 2019 niet meer plaatsgevonden. In 2022 is dit weer opgepakt met een vernieuwd oefenprogramma. Vanuit evaluaties is naar voren gekomen dat er behoefte was aan het beoefenen van operationele scenario's, i.p.v. thema sessies. Iedere CaCo heeft in 2022 deelgenomen aan verschillende trainingen met praktijksimulaties onder begeleiding van een externe trainer. Deze sessies waren een aanvulling op het reguliere oefenprogramma.

Wat voor onze crisisorganisatie na de samenvoeging in stand blijft is de functie van **CaCo** die 24/7 **vrijgesteld** is.

2.5.2 Ontwikkelingen 'Leiding en coördinatie' (per kolom)

Algemeen

Invulling OL-piket

In 2022 zijn er twee Operationeel Leiders (OL) opgeleid en toegevoegd aan het piket.

Project 'flexibele crisisorganisatie'

Het project 'flexibele crisisorganisatie' is in 2022 afgerond. De flexibele crisisorganisatie betreft de doorontwikkeling naar een regionale crisisorganisatie die zich optimaal aanpast aan de crises van nu én van de toekomst. Zoals een (dreiging van) crises zonder een formele opscaling naar GRIP en maatschappelijke crises, die van langdurige aard zijn. De resultaten van het project worden verwerkt in de nieuwe beleidsplannen van 2024-2027. Hier is o.a. de 'crisis-routekaart' te zien, waarin verschillende typen incidenten en samenwerkingsteams opgenomen zijn.

¹⁴ LCMS: Landelijk Crisis Management Systeem. GZ: Geneeskundige Zorg.

GHOR

Netcentrisch werken binnen de geneeskundige keten

Het gebruik van LCMS binnen de geneeskundige zorg (LCMS-GZ) en het netcentrisch werken is in 2022 steviger ingebed en geborgd. Deze werkwijze is bijv. ingezet t.b.v. de Oekraïne-crisis. De HIN GZ¹⁵-poule is ondertussen goed geoefend in deze nieuwe werkwijze, die een behoorlijke uitbreiding van taken betekende. Ook is in 2022 besloten dat er bij een grote calamiteit snel een tweede HIN GZ opgeroepen wordt op basis van vrije instroom om de HIN GZ op piket te ondersteunen. Uit oefeningen is duidelijk geworden dat dit nodig is.

De samenwerking op het gebied van netcentrisch werken in de geneeskundige keten is in 2022 vanuit een oost-3 (VNOG, IJsselland en Twente) en oost-2 (VGGM en VRGZ) samenwerking uitgebreid naar een **samenwerking op oost-5 niveau**. Er is een gezamenlijke kerngroep om de werkwijze door te ontwikkelen en verder bestaat er nu een gezamenlijk OTO-programma t.b.v. de informatiecoördinatoren van de zorginstellingen.

Bevolkingszorg

Beschikking portofoon

De Officieren van Dienst-Bevolkingszorg (OvD-Bz) uit de gemeente Nijmegen hebben vanaf januari 2022 als pilot de beschikking gekregen over een portofoon. De pilot is geëvalueerd en hieruit is gebleken dat het gebruik van de porto's meerwaarde heeft voor de OvD-Bz. In Q1 2023 komt er een voorstel voor portofoongebruik door alle OvD'en-Bz op piket in de regio.

Project 'toekomstbestendige Bz en Cc'

De systeemtesten van 2019 en 2021, in combinatie met incidenten en oefeningen de afgelopen vijf jaar, hebben laten zien dat de inrichting en de bezetting van de kolom Bevolkingszorg in Gelderland-Zuid kwetsbaar is. Daarnaast is een daling in het aantal GRIP-incidenten zichtbaar en wordt nauwelijks opgeschaald naar GRIP2 of hoger. Dit alles bood voldoende aanleiding om kritisch naar de huidige inrichting van Bevolkingszorg te kijken.

De gehanteerde inrichting van Crisiscommunicatie stond tijdens de analyse niet ter discussie. Bovengenoemde ontwikkelingen en zorgen om bezetting van de regionale poules vroegen wel om het aanbrengen van extra accenten.

Nadat de coördinerend gemeentesecretaris de opdracht gaf kon het project 'toekomstbestendige Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie' begin 2022 van start. De projectgroep heeft tijdens een OvD-tweedaagse input opgehaald voor oplossingsrichtingen. De oplossingsrichting voor Bevolkingszorg behelst een efficiëntere inrichting van de structuur (inzetbaarheid van crisisfunctionarissen in verschillende rollen) en afslanking van de poule, waardoor meer betrokkenheid wordt gecreëerd en de overgebleven groep beter vakbekwaam kan blijven. Voor crisiscommunicatie is het belang van de continue beschikbaarheid van communicatieadviseurs in de gemeenten aangehaald. Ook is verkend wat de rol van een omgevingsanalist bij GRIP 1 zou kunnen zijn.

Deze oplossingsrichtingen zijn tijdens de Algemeen Bestuursvergadering in december 2022 door de coördinerend gemeentesecretaris toegelicht en akkoord bevonden. De concrete uitwerking en implementatie van de oplossingsrichtingen zal plaatsvinden in 2023.

Brandweer

Hoofd Informatie (HIN)-training

In 2022 is er extra aandacht voor de rol van HIN brandweer geweest door de piket functionarissen Hoofdofficieren van Dienst (HOvD-en) bij te scholen d.m.v. een interne opleiding.

¹⁵ HIN-GZ: Hoofd Informatie Geneeskundige Zorg.

Intensivering samenwerking Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (AGS'en)

In 2022 is het contact tussen de AGS'en en de Geneeskundig Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (GAGS'en), Algemeen Commandanten Geneeskundige Zorg (AC-GZ) en Medisch Milieukundigen geïntensiveerd. Dit met het doel de samenwerking bij incidenten verder te optimaliseren. Daarnaast is bestemd dat de informatie coördinatoren van het Actiecentrum Brandweer, niet alleen de AGS in het ROT ondersteunen, maar ook kunnen optreden ter ondersteuning van de AC-brandweer.

Politie

Pilot 1 OvD-P voor Gelderland-Zuid

Binnen het politiedistrict Gelderland-Zuid is in juni 2022 een pilot gestart waarbij er op bepaalde delen van de dag¹⁶, maar 1 Officier van Dienst Politie (OvD-P) voor geheel Gelderland-Zuid in dienst is. Bij opschaling is de verwachting dat de OvD-P in het overgrote deel van het district binnen de gestelde termijn van 30 minuten aanwezig kan zijn. Tot op heden is dat ook gebleken en dit wordt nadrukkelijk gemonitord. In verband met de interne bedrijfsvoering binnen de politie is een geplande uitbreiding van de pilot momenteel stil gelegd en blijven de tijden waarop er één OvD-P in dienst is zoals weergegeven.

Nieuwe functie IM-Politie

In 2022 is binnen de opschaling van de politie (Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden – SGB0) een nieuwe functie live gegaan: de IM-Politie. Deze functionaris is verantwoordelijk voor het multidisciplinair delen van informatie. De IM-politie werd dit jaar al bij enkele SGB0's ingezet, zoals de boerendemonstraties en het WK Voetbal.

2.5.3 Ontwikkelingen 'Informatiemanagement'

Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)

Sinds 5 juli 2022 heeft de VRGZ officieel een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK). Dit bevindt zich nog in een basisvorm en dient, samen met andere veiligheidsregio's, nog verder doorontwikkeld te worden. Wij hebben hierbij gekozen voor een intensievere samenwerking c.q. coalitievorming met Oost-5. Wij ontwikkelen ieder ons eigen VIK, maar trekken samen op, leren van elkaar en zorgen voor goede aansluiting op de meldkamer.

Het veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is een knooppunt van mensen, informatie en middelen dat, tijd en plaats onafhankelijk, de veiligheidsregio helpt om de informatiepositie te verbeteren ten aanzien van crisisbeheersing. Een VIK helpt om beter informatie gestuurd te werken op het gebied van veiligheid en gezondheid. In het VIK worden de actuele statussen van mogelijke dreigingen en kwetsbaarheden ontsloten, geduid en waar mogelijk voorspeld. Hiermee vult de veiligheidsregio haar rol als informatie gestuurde netwerkregisseur in met als doel het verbeteren van de informatiepositie t.a.v. crisisbeheersing.

De ontwikkeling van VIK's wordt door Ministerie J&V nadrukkelijk genoemd in het kader van versterking crisisbeheersing, waarvoor door het Rijk structureel extra BDuR gelden ter beschikking worden gesteld.

Er zijn vijf VIK-ers verantwoordelijk voor de presentatie en duiding in het '**Veiligheidsbeeld**' in LCMS.

Ook onderdeel van het VIK is '**de weekstart**'. Vanaf 1 april 2022 is dit van start gegaan; iedere dinsdag digitaal. Het doel van deze weekstart is het met elkaar delen van het Veiligheidsbeeld, zodat de crisisfunctionarissen die die week piket hebben, starten met hetzelfde beeld. De deelnemers aan de weekstart zijn de OL, de leider CoPI, IM'ers, CaCo en de communicatieadviseur CoPI.

¹⁶ Er is 1 OvD-P tussen 03.00 uur en 18:00 uur. Tussen 18.00 en 03.00 uur zijn er altijd 2. Op vrijdag en zaterdag zijn er 2 tussen 15.00 en 07.00 uur.

Het Veiligheidsbeeld en de weekstart zijn twee onderdelen die in 2022 gerealiseerd zijn. In 2023 wordt er een portaal ontwikkeld, waarop alle informatie bijeenkomt. Hierbij kan je denken aan planvorming, oefenroosters, piketroosters, informatie over evenementen et cetera.

Inzet IM 'er op hard piket

De functies van informatiemanager CoPI en ROT zijn gebundeld in één rol en vanaf april 2022 op hard piket gezet (voor Oost en West). De opkomst van een informatiemanager is daarmee gegarandeerd.

Inzet GIM'er (voorheen plotter)

Bij meerdere GRIP-incidenten in 2022 en eerder is gebleken dat er onvoldoende plotters beschikbaar/aanwezig waren. O.a. door deze constatering is de rol van plotter gewijzigd vanaf Q3 2022. De functienaam plotter is gewijzigd naar geografisch informatiemanager (GIM'er). Ook is er geen onderscheid meer tussen een GIM'er CoPI en een GIM'er ROT, waardoor de GIM'er breder ingezet kan worden. Tot slot zijn de functies IM en GIM van elkaar gescheiden en is de poule met GIM'ers uitgebreid van 7 naar 14 GIM'ers. Zij beschikken vanaf Q3 2022 over pagers voor alarmering.

Nieuwsbrief 'CHEF&Co'

In juli 2022 is de nieuwsbrief CHEF&Co (Coördinatie op Heldere, Effectieve en Feitelijke Commandovoering) gelanceerd. Hiermee geven we 'multi' crisisfunctionarissen 2 keer per jaar een terug- en vooruitblik zodat zij op de hoogte zijn en blijven van ontwikkelingen én leerpunten op het gebied van Leiding & Coördinatie en Informatiemanagement. Het doel van de CHEF&Co is het informeren en verbinden van de functionarissen met een rol in de multidisciplinaire crisisorganisatie. Dit initiatief is geïnspireerd op de nieuwsbrief van de kolommen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie (Up2Date).

2.5.4 Ontwikkelingen 'Crisiscommunicatie'

Regionale poules crisiscommunicatie

Net als voorgaande jaren is het op sterkte houden van de regionale poules uitdagend. Het verloop binnen gemeenten is groot en de huidige arbeidsmarkt leidt niet tot nieuwe aanwas met vaste aanstelling, waardoor de vijver om uit te vissen klein is geworden. Ook de invloed van de Oekraïne- en later vluchtelingencrisis op de werkzaamheden van de gemeentelijke collega's was groot, zij zagen een extra belasting op zich afkomen waardoor een nieuwe rol in de regionale crisisorganisatie lastig te combineren was. Het vraagt om creativiteit om de poule met voldoende bezetting te houden.

NL-alert

In 2022 is NL-Alert drie keer ingezet bij een GRIP-incident. Hierbij waren onduidelijkheden over de (formats voor de) inhoud, het mandaat en de techniek en daarmee de impact van NL-Alert (zie ook hoofdstuk 3.1.4). Deze onduidelijkheden zijn als leerpunten opgenomen en direct opgepakt. In de nieuwsbrieven 'CHEF&Co' en de 'Up2Dates' heeft een artikel gestaan over NL-Alert en de mandaatregeling. Ook is opnieuw verwezen naar de e-learning over NL-Alert van het NIPV¹⁷.

2.5.5 Ontwikkelingen 'Nafase'

Het onderwerp 'nazorg' is ook onderdeel van het proces nafase. Sommige incidenten hebben meer impact op crisisfunctionarissen dan andere incidenten. Het GRIP-incident in West Betuwe heeft het belang van nazorg voor eigen mensen opnieuw onder de aandacht gebracht. Waar andere kolommen dit aspect goed hebben belegd in de organisatie, als voorbeeld team collegiale ondersteuning (TCO) van de brandweer, is voor andere kolommen dit nog niet afdoende georganiseerd. Voor de kolommen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie is bovenstaande aanleiding geweest om 'nazorg' als speerpunt op te nemen in de meerjarenagenda van 2024-2027. (Zie ook actiepoint hfdst. 3.1.5).

¹⁷ NIPV: Nederlands Instituut Publieke Veiligheid.

2.6 Ontwikkelingen MOTO

Train-de-trainer

In september 2022 is het 'train-de-trainer'-programma gestart. Dit programma is erop gericht om adviseurs crisisbeheersing zelf in te zetten als trainer ten behoeve van trainingen en oefeningen aan crisisfunctionarissen. Het heeft als uitgangspunt dat de expertise en ervaring in het veld van crisisbeheersing bij de adviseurs crisisbeheersing zelf ligt. Onze ervaring is dat de inhuur van een externe partij als trainer voor ons weinig toevoegt en de kennis van collega's beter benut kan worden. Het programma bestond uit twee lesdagen, huiswerkopdrachten, reflectiegesprekken en Support on the Job (tijdens trainingen). Inmiddels nemen zes adviseurs crisisbeheersing deel aan het programma en de eerste training (ROT) is in oktober 2022 gegeven. Het doorlopen van het programma is een waardevolle stap in de professionalisering van de oefenstaf. Tevens sluit het aan bij een doelstelling uit het MOTO-beleidsplan 2020-2023: de 'doorontwikkeling van de lerende organisatie'.

(Multi) intro boekje

In 2022 is het (multi) introductieboekje met de daarbijhorende warme factsheet als concept ontwikkeld binnen de crisisorganisatie. Met dit boekje is een stap gemaakt om nieuwe leden van het crisisteam eenduidig te informeren over hoe men zich individueel kan voorbereiden op een inzet in het ROT. De documenten bieden handvatten voor onderwerpen in de koude fase en met name de warme factsheet kan gezien worden als handleiding voor het werken in het Regionaal Crisis Centrum (RCC). De ontwikkeling van het introductieboekje komt voort uit een actiepuntenplan van de systeemtest 2021. De uitrol van het boekje staat gepland voor Q1 2023.

3. Rode draden en lessen uit evaluaties

In dit hoofdstuk vindt u de rode draden die we hebben gedestilleerd uit de evaluaties van multidisciplinaire GRIP-inzetten en oefeningen (inclusief de systeemtest) in 2022. Wat komt naar voren aan actie- en leerpunten, welke trends¹⁸ zien we daarin en welke rode draden kunnen we daaruit destilleren?

De rode draden vanuit de evaluaties hebben we meegenomen als input¹⁹ voor het opstellen van leerdoelen voor het daaropvolgend jaar (in dit geval 2023). Deze na te streven leerdoelen 2023 zijn eind november 2022 vastgesteld door ons Directie Team Veiligheid (DTV) en worden verder uitgewerkt binnen MOTO door de werkgroepen CoPI, OT/BT en de werkgroep systeemtest.

3.1 Rode draden GRIP 1-inzetten

Eén van de belangrijkste doelen van het multidisciplinair evalueren is: samen leren en verbeteren, zodat we bij (vergelijkbare) incidenten en crises in de toekomst effectiever handelen. Per GRIP-inzet verwerken we de feitelijke weergave van en reflectie op de prestaties van de regionale crisisorganisatie in evaluatierapporten. Die zijn gebaseerd op input van de betrokken crisisfunctionarissen en gegevens uit bronnen als LCMS, GMS²⁰, social-media analyse en de REI van de meldkamer. De vijf processen uit het toetsingskader vormen hierbij de maatstaf. Uit deze evaluaties komen actie- en leerpunten naar voren, die worden vastgelegd in de evaluatiemonitor en teruggekoppeld aan en opgepakt door de kolomcoördinatoren en de MOTO-stuurgroep.

De multidisciplinaire evaluaties van de 11 GRIP 1-inzetten in 2022 hebben in totaal **48 leer- en actiepunten** opgeleverd. Gebundeld per proces uit het toetsingskader ziet dat er als volgt uit:

Proces toetsingskader	Aantal punten in 2022
Melding en alarmering	11
Leiding en coördinatie	18
Informatiemanagement	10
Crisiscommunicatie	5
Nafase	4
Eindtotaal	48

3.1.1 Melding en alarmering

Van de **11 punten** die voor dit proces uit evaluaties naar voren komen, gaat het om **4 actiepunten** en **7 leerpunten**.

Kort samengevat:

- 3 leerpunten gaan over het gebruik van de **regionale multidisciplinaire gespreksgroep (RMG)**. De CaCo dient het beschikbare kanaal te communiceren, crisisfunctionarissen dienen daar naartoe te schakelen en ether-disciplines wat betreft multi-informatiedeling dient onder de aandacht gebracht te worden.
- 3 actiepunten gaan over het **functioneel beheer van Itel/Pagers en C2000 apparatuur**. Het alarmeringsscenario stond niet juist in het systeem.
- 2 leerpunten gaan over de **communicatie** rond en duiding van **GRIP-opscaling** en gelijktijdig lopende incidenten, richting alle CoPI-functionarissen én de CaCo. Opvallend is dat dit leerpunt eveneens 3 x in 2021 voor kwam. Het is dus zeker een trend te noemen.
- 1 leerpunt voor de CaCo gaat over de juiste locatiebenaming in de alarmeringstekst.

¹⁸ Indien een leer- of actiepunt 2 keer of vaker voorkomt, noemen wij dit een trend.

¹⁹ Naast de rode draden uit oefeningen en incidenten zijn ook de strategische thema's uit beleidsplannen gebruikt als input voor het opstellen van leerdoelen 2023.

²⁰ GMS: Geïntegreerd Meldkamer Systeem. REI: Rapportage Eerste Indruk.

- 1 actiepunt gaat over de samenwerking met buurregio VGGM tijdens GRIP, betreffende het op de hoogte zijn van de procedure uitruil commandovoorziening (COH).
- 1 leerpunt betreft het op de juiste wijze statussen door de CoPI-leden (op het incidentkanaal en niet op de Regionale Multidisciplinaire Gespreksgroep (RMG)).

Uit bovenstaande trends destilleren we de volgende rode draden:

Rode draden melding en alarmering	
Leerpunt CoPI en CaCo	Blijf aandacht houden voor het juist gebruik van de Regionale Multidisciplinaire Gespreksgroep (RMG). De CaCo dient het beschikbare kanaal te communiceren en crisisfunctionarissen dienen daar naartoe te schakelen voor multi-informatiedeling.
Actiepunt sector Crisisbeheersing	Draag in de koude fase zorg voor het functioneel beheer van Itel/Pagers en C2000-apparatuur. De alarmeringsscenario's dienen actueel te zijn.
Leerpunt CoPI en CaCo	Informeel elkaar nadrukkelijk over het moment van opschaling en communiceer daarbij de argumenten. Communiceer ook over gelijktijdig lopende grote incidenten.

3.1.2 Leiding en coördinatie

Van de **18 punten** die voor dit proces uit de evaluaties naar voren komen, gaat het om **17 leerpunten** en **1 actiepunt**.

Kort samengevat:

- 5 leerpunten en 1 actie gaan over de **bereikbaarheid van de MCU** (Mobiele Commando Unit). Zoek een opstelplaats waarbij rekening wordt gehouden met de bereikbaarheid en windrichting, geef de locatie zo snel mogelijk door aan de aanrijdende functionarissen en draag zorg voor een verkeerscirculatieplan i.v.m. mogelijke opstopping door toeschouwers en veel eenheden ter plaatse. Zoek tevens uit wat er nodig is om functionarissen die met eigen vervoer komen, doorgang te laten krijgen bij een incident.
- 5 leerpunten gaan over het bijhouden, het helder hebben en prioriteren van **acties en besluiten**. Noteer dit ook indien er nog geen IM'er aanwezig is. Controleer of dat de acties en besluiten helder zijn (LCoPI). Maak kenbaar indien acties en besluiten nog niet duidelijk zijn, maak dilemma's die spelen kenbaar en bespreek jouw eigen 'sense of urgency' (CoPI-leden).
- 4 leerpunten gaan over een **compleet CoPI-team**. Dit is bij het eerste overleg zeer wenselijk. Check dit en kijk of er mogelijk alternatieven zijn: start het 1e CoPI-overleg iets later of verken de mogelijkheid om digitaal aan te sluiten. Schakel eventueel een buddy-OvD in voor in het veld.
- 1 leerpunt betreft de inrichting van het piket Hoofd Officieren van Dienst (HoVD-piket) waarbij de dienstdoende HOvD meerdere rollen bekleedt. Dit kan voor complicaties²¹ zorgen tijdens de alarmering.
- 1 leerpunt betreft het omgaan met weerstand tegenover de hulpdiensten.
- 1 leerpunt gaat over het zorgdragen van de covid-regels in de MCU (beschikbaarheid desinfectie en mondkapjes).

Uit bovenstaande trends destilleren we de volgende rode draden:

Rode draden leiding en coördinatie	
Leerpunt CaCo, Politie en CoPI	Draag zorg voor een goede bereikbaarheid van de MCU. Zoek een opstelplaats waarbij rekening wordt gehouden met de bereikbaarheid en windrichting, geef de locatie zo snel mogelijk door aan de aanrijdende functionarissen en draag zorg voor een verkeerscirculatieplan i.v.m. mogelijke opstopping door toeschouwers en veel

²¹ Per 1 februari 2023 wordt het HOvD-piket opgesplitst naar twee rollen (AGS en leidinggevend). Met als doel een heldere rolverdeling tijdens incidenten. Dit leerpunt is dus al opgepakt.

	eenheden ter plaatse. Zoek tevens uit wat er nodig is om functionarissen die met eigen vervoer komen, doorgang te laten krijgen bij een incident.
Leerpunt (L)CoPI	Heb aandacht voor het bijhouden, het helder hebben en prioriteren van acties en besluiten. Noteer dit ook indien er nog geen IM'er aanwezig is. Controleer of dat de acties en besluiten helder zijn (LCoPI). Maak kenbaar indien acties en besluiten nog niet duidelijk zijn, maak dilemma's die spelen kenbaar en bespreek jouw eigen 'sense of urgency' (CoPI-leden).
Leerpunt (L)CoPI	Een compleet CoPI-team is bij het eerste overleg zeer wenselijk. Check dit en kijk of er mogelijk alternatieven zijn: start het 1e CoPI-overleg iets later of verken de mogelijkheid om digitaal aan te sluiten. Schakel eventueel een buddy-OvD in.

3.1.3 Informatiemanagement

Van de **10 punten** die voor dit proces uit de evaluaties naar voren komen, gaat het om **5 leerpunten** en **5 actiepunten**.

Kort samengevat:

- 4 leerpunten gaan over het belang van het **informatieverzameling- en deling bij monodisciplines of andere teams** (op afstand). Voor het ophalen van benodigde informatie bij bijv. een droneteam helpt een heldere (opdracht)formulering. Meld relevante informatie voor in het plot bij de GIM'er, zodat ook externe partners dit kunnen inzien.
- 3 actiepunten gaan over het **gebruik van systemen in de MCU**. Deze dienen periodiek gecontroleerd te worden op de juiste werking. Tevens dienen IM'ers enige kennis te hebben van de MCU van buurregio VGGM (daar Commando Haakarmbak (COH) genoemd).
- 1 leerpunt en 1 actiepunt betreffen het **informereren van buurregio's** die grenzen aan het incident. Draag hier gezamenlijk zorg voor.
- 1 actiepunt betreft een onderzoek naar de wenselijk- en mogelijkheid om kaartlagen van riolering in LCMS (of kaartviewer) beschikbaar te hebben.

Uit bovenstaande trends destilleren we de volgende rode draden:

Rode draden informatiemanagement	
Leerpunt CoPI	Het belang van informatieverzameling- en deling bij monodisciplines of andere teams (op afstand) en het verwerken hiervan in LCMS/plot.
Actie sector Crisisbeheersing	Systemen in de MCU dienen periodiek gecontroleerd te worden op de juiste werking. Tevens dienen IM'ers enige kennis te hebben van de MCU van buurregio VGGM.
Leerpunt CoPI	Draag gezamenlijk zorg voor het informeren van regio's die grenzen aan het incident.

3.1.4 Crisiscommunicatie

Van de **5 punten** die voor dit proces uit de evaluaties naar voren komen, gaat het om **3 leerpunten** en **2 actiepunten**. Alle punten zijn opgesteld n.a.v. 1 GRIP-1 incident: de brand bij champignonkwekerij in Hurwenen.

Kort samengevat:

- 3 leerpunten en 1 actiepunt gaan over **NL-Alert**. Draag zorg voor procesverduidelijking (inzetcriteria, mandaat en gebruik vast format) over inzet NL-Alert. Deel de afspraken hierover zo breed mogelijk met Leiders CoPI en crisisfunctionarissen²². Bij GRIP-1 Hurwenen was, achteraf gezien, het inzetten van een NL-Alert een te zwaar (niet proportioneel) middel. Het waarschuwen van omstanders had mogelijk ook op een andere manier gekund. Opvallend is dat de procesverduidelijking inzet NL-alert in 2021 ook naar voren kwam als actiepunt.

²² Actiepunt afgerond. Zie hoofdstuk 2.5.4 'Ontwikkelingen crisiscommunicatie'.

- 1 actiepoint gaat over het verkennen van de mogelijkheden (o.a. d.m.v. communicatiemiddelen) om toeschouwers bij een incident te waarschuwen of naar huis te sturen.

Uit bovenstaande trends destilleren we de volgende rode draden:

Rode draden crisiscommunicatie	
Leerpunt (L)CoPI	Draag zorg voor procesverduidelijking (inzetcriteria, mandaat en gebruik vast format) over inzet NL-Alert. Deel de afspraken hierover zo breed mogelijk.
Actiepoint Politie en Crisiscomm.	Verken de mogelijkheden (o.a. d.m.v. communicatiemiddelen) om toeschouwers bij een incident te waarschuwen en/of naar huis te sturen.

3.1.5 Nafase

Nadat er de afgelopen 2 jaar geen enkel leer- of actiepoint vanuit het proces nafase naar voren kwam, zijn er in 2022 **4 punten** uit 4 verschillende GRIP-incidenten te benoemen. Het gaat om **3 leerpunten** en **1 actiepoint**.

Kort samengevat:

- 2 leerpunten betreffen de bewustwording van het **doorlopen** van bepaalde (monodisciplinaire) **processen na afschalen**. Het kunnen gebruikmaken van de MCU kan hierbij faciliterend zijn.
- 1 actiepoint gaat over het organiseren van nazorg voor de betrokken CoPI crisisfunctionarissen na een incident met veel impact. Hoe en op welke wijze kan dit georganiseerd worden.
- 1 leerpunt voor het CoPI gaat over de benodigde expertise omtrent depositie van glasscherven van zonnepanelen. Bij branden waarbij zonnepanelen zijn betrokken: vraag de AGS om advies.

Uit bovenstaande trends destilleren we de volgende rode draad:

Rode draad nafase	
Leerpunt CoPI	Wees bewust van de (monodisciplinaire) processen die doorlopen na afschalen. Wie kan daarbij nog iets betekenen? Het gebruik van de MCU kan hierbij faciliterend zijn.

3.2 Rode draden multidisciplinaire oefeningen

Voorafgaand aan het ontwerpen van de oefeningen, zijn er **leerdoelen** opgesteld, n.a.v. trends uit incidenten en oefeningen (zie inleiding). Voor 2022 heeft dit geleid tot de volgende 4 leerdoelen:

- Doelgerichtheid crisisorganisatie versterken;
- Helderheid over scenario denken verschaffen;
- Opleiden, trainen en oefenen als platform voor kennismaking en netwerk verstevigen;
- Weerbaarheid bij het wegvallen van faciliteiten en structuren versterken.

Middels het doorlopen van scenario's hebben de deelnemers de kans gehad om met deze leerdoelen aan de slag te gaan. Dit heeft geleid tot bepaalde accenten in de leer- en actiepunten, waaruit we kunnen concluderen dat de opgestelde leerdoelen haar effect bereikt hebben.

Na afloop van elke multidisciplinaire oefening zijn op basis van de vooraf gestelde leerdoelen en de input van de waarnemers leer- en actiepunten benoemd. Deze punten komen voort uit de bevindingen van onze multidisciplinaire waarnemers en trainers én vanuit de deelnemers zelf (deelnemersevaluaties). Alle leer- en actiepunten zijn opgenomen in de evaluatiemonitor en vanuit daar worden de rode draden gedestilleerd. De punten zijn ook op metaniveau, bedoeld om de oefeningen zelf te aan te scherpen en te verbeteren. Deze metapunten zijn/worden opgepakt door de werkgroepen OTO en hebben we niet als rode draad opgenomen.

Team	Aantal oefeningen	Aantal punten in 2022
CoPI	32	19
ROT	4	17
GBT	4	4
Eindtotaal	40	40

3.2.1 CoPI-oefeningen

Voor de CoPI-oefeningen worden de leer- en actiepunten als rode draden uit een oefenreeks met hetzelfde scenario gehaald.

Uit de CoPI-oefeningen komen **3 actiepunten** en **16 leerpunten** voort. Kort samengevat:

- 3 actiepunten richten zich op de **organisatie van de oefeningen** zelf en zijn bedoeld voor de organiserende werkgroep CoPI;
- 6 leerpunten hebben betrekking op het **expliciet benoemen** en waar nodig herhalen van relevante zaken in het CoPI-overleg, zoals doel, structuur, acties en besluiten.
- 5 leerpunten zijn gericht op het **delen van informatie** door de functionarissen in het overleg;
- 4 leerpunten gaan over het alert zijn op de **afbakening** tussen wat voor het CoPI is en wat voor het ROT: in het algemeen en ook in het scenario denken;
- 1 leerpunt heeft betrekking op de mogelijkheid tot bilaterale afstemming met de leider CoPI indien nodig en gewenst (bijvoorbeeld met vragen op bestuurlijk vlak);

Uit deze trends destilleren we de volgende rode draden (allen gericht op 'leiding en coördinatie'):

Rode draden CoPI-oefeningen	
Leerpunt LCoPI	Wees er als Leider CoPI scherp op dat relevante zaken als doel, structuur, acties en besluiten expliciet benoemd, en waar nodig herhaald worden in het CoPI-overleg, zodat deze voor iedereen helder zijn.
Leerpunt CoPI	Weet als CoPI-functionaris op welk moment in het CoPI-overleg je welke informatie inbrengt, hoe je dit doet (met duiding, begrijpelijk voor iedereen) en zorg ervoor dat de informatie die je deelt aansluit op de multidisciplinaire inzet van het team.
Leerpunt LCoPI en CoPI	Wees met elkaar alert op de afbakening tussen wat voor het CoPI is en wat voor het ROT. Beperk je tot waar het CoPI over gaat, ook in het uitwerken van scenario's.

3.2.2 ROT-oefeningen

Uit de ROT-oefeningen komen **2 actiepunten** en **15 leerpunten** voort. Kort samengevat:

- De 2 actiepunten richten zich op de **organisatie van de oefeningen** zelf en doen aanbevelingen voor de organiserende werkgroep ROT;
- 4 leerpunten zijn gericht op het **hanteren van de BOB-structuur**²³, het expliciet maken van deze structuur en het met elkaar goed **doorvragen op acties en besluiten**;
- 3 leerpunten hebben betrekking op **doelgericht werken** en de afbakening met andere teams vanuit de opgave van het ROT;
- 3 leerpunten gaan over de **kennis van de mogelijkheid tot bestuurlijke coördinatie** (naast verder opschalen in de GRIP-structuur);
- 2 leerpunten gaan over het maken van een **tijdlijn**;
- 2 leerpunten zijn gericht op **scenario denken** en prioritering;
- 1 leerpunt is gericht op crisiscommunicatie.

Uit deze trends destilleren we de volgende rode draden (allen gericht op 'leiding en coördinatie'):

²³ BOB: Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming.

Rode draden ROT-oefeningen	
Leerpunt OL en ROT-team	Wees als Operationeel Leider scherp op de structuur van de BOB en maak deze gedurende het overleg op momenten expliciet, evenals de acties en besluiten. Vraag met elkaar goed door op acties en besluiten, zodat ze voor iedereen helder zijn.
Leerpunt OL en ROT-team	Weet wat de opgave, het doel en de werkzaamheden van het ROT zijn en sta daar in het overleg expliciet bij stil. Vanuit opgave en doel volgt ook de keuze voor wel of niet verder op- of afschalen.
Leerpunt OL	Weet wat bestuurlijke coördinatie is, als mogelijkheid naast formele GRIP-opstapeling, en hoe dit proces in zijn werk gaat.

3.2.3 GBT-oefeningen

Uit de GBT-oefeningen komen **2 actiepunten** en **2 leerpunten** voort. Kort samengevat:

- 2 actiepunten richten zich op de **organisatie van de oefeningen** zelf en doen aanbevelingen voor de organiserende werkgroep BT;
- 1 leerpunt gaat over kennis en bewustwording van de vier verschillende rollen van de burgemeester tijdens een incident, ramp of crisis;
- 1 leerpunt betreft kennis en bewustwording van noodbevoegdheden en opperbevel, en het proces daarachter (artikel 5 Wet Veiligheidsregio).

Uit deze punten destilleren we de volgende rode draad (gericht op 'leiding en coördinatie'):

Rode draad GBT-oefeningen	
Leerpunt GBT	Heb kennis over de wettelijke noodbevoegdheden en de 4 rollen van een burgemeester tijdens een incident, ramp of crisis.

3.3 Rode draden systeemtest Apollo

In maart 2023 is ter evaluatie een eerste conceptrapport²⁴ opgeleverd van de in november 2022 gehouden systeemtest Apollo, bestaande uit een alarmerings- en opkomsttest en een multidisciplinaire oefening voor CoPI, ROT en secties en RBT. Vooraf zijn 6 leerdoelen geformuleerd die allen zijn behaald, m.u.v. het oefendoel 'melding en alarmering', deze is deels behaald.

Uit het evaluatierapport komen **5 actiepunten** en **6 leerpunten** voort. Kort samengevat:

- 2 acties hebben betrekking op de **oefenalarming**: het oefen-alarmeringsscenario dient overeen te komen met het daadwerkelijke alarmeringsscenario.
- 2 actiepunten en 1 leerpunt gaan over de **opkomst van crisisfunctionarissen**: het niet opkomen, de afstemming over opkomen en het beter stroomlijnen van de registratie bij aankomst op het Regionaal crisiscentrum.
- 2 leerpunten hebben betrekking op het proces crisiscommunicatie, over het **doel en de boodschap van de persstatement** en het **tijdig formuleren van een handelingsperspectief** voor wanneer de stroom daadwerkelijk (langere tijd) uitvalt.
- 1 leerpunt gaat over de samenwerking en afstemming met externe partners, waarbij de oproep is aan het ROT en de sectie crisiscommunicatie om proactief de expertise en (voorbereide) middelen van externe partners op te vragen en te benutten.
- 1 leerpunt heeft betrekking op de inzet van de calamiteitenzender en het benoemen van een vast aanspreekpunt.

²⁴ Het conceptrapport van de systeemtest is ten tijde van schrijven van deze analyse in concept gereed en gedeeld met de betrokken crisisfunctionarissen. Oplevering definitief eindrapport, na vaststelling Algemeen Bestuur: <1-7-2023. Daarna wordt het rapport verstuurd naar de Inspectie J&V.

- 1 leerpunt voor de oefenstaf om zorg te dragen voor een scenario waarin de crisisteams op operationeel, tactisch en strategisch niveau met elkaar verbonden zijn.
- 1 actiepunten betreft het onderzoeken van de gewenste samenstelling/inrichting van het RBT.

Uit deze punten destilleren we de volgende rode draden:

Rode draden systeemtest Apollo	
Actiepunten sector Crisisbeheersing	Draag zorg voor voorlichting over opkomst van crisisfunctionarissen: wat wordt er van hen verwacht? Stroomlijn tevens de registratie van opkomst op het Regionaal crisiscentrum.
Leerpunt Crisiscommunicatie	Formuleer tijdig een handelingsperspectief en maak in het team helder wat het doel en de boodschap is van een voorgesteld persstatement.

3.4 Tops

In elke multidisciplinaire evaluatie bekijkt de evaluator op basis van de respons van de functionarissen d.m.v. (deelnemers)enquêtes én eigen onderzoek of er ook 'tops' te benoemen zijn: welke dingen die goed gingen worden het meest genoemd en/of wat valt positief op? In de evaluatierapporten van de GRIP 1-inzetten en de deelnemerevaluaties vanuit oefeningen leidde dit in totaal tot **36 tops**.

Hieronder volgen de rode draden vanuit de tops, ingedeeld per proces uit het Toetsingskader.

Tops melding en alarmering
2 tops gaan over de positieve ervaring met asynchroon opschalen.
Tops leiding en coördinatie
9 tops gaan over een goede samenwerking binnen het CoPI: onderlinge informatiedeling en gedeelde beeldvorming. Het luisteren naar elkaar en gezamenlijk zorgdragen voor oplossingen bij operationele vraagstukken.
6 tops betreffen de heldere structuur van de CoPI-overleggen. Waarbij rust heerst, de BOB-structuur wordt gevolgd en vastlegging acties en besluiten in LCMS.
4 tops gaan over de toepassing van scenariodendenken, incl. de benodigde maatregelen en acties hiervoor. Dit zowel bij oefeningen als tijdens incidenten.
4 tops gaan over een prettige samenwerking en afstemming met externe partners, zowel bij oefeningen als incidenten.
2 tops gaan over de rol van het CoPI. Het bewustzijn van deze rol en dit goed pakken (in deze gevallen: adviserend richting SGBO en de gemeente).
2 tops betreffen de inzet van buddy-OvD's. Dit is van grote meerwaarde gebleken.
2 tops gaan over de goede omgang met en aandacht voor beginnend OvD's in het CoPI.
Tops informatiemanagement
3 tops gaan over de aanwezigheid en input van de IM'er en GIM'er. Dit is van positieve meerwaarde voor snel zorgdragen eerste beeld (ook gebruikmakend van drone-beelden).
Tops crisiscommunicatie
2 tops gaan over de heldere crisiscommunicatie richting omwonenden, betrokkenen en pers. Er is tevens vooraf een duidelijke afstemming over de communicatiestrategie.
Tops nafase
Niet expliciet benoemd.

Bijlage 1

Overzicht en voortgang rode draden 2021

Onderstaand vindt u de rode draden uit de rode dradenanalyse van 2021 met de voortgang.

De gele kleur staat voor 'blijvende aandacht' en is van toepassing bij leerpunten. Deze zijn gedeeld met de crisisfunctionarissen van de betreffende kolommen en/of zijn verwerkt in MOTO. Actiepunten kunnen rood (openstaand) of groen (afgerond) zijn.

Rode draden melding en alarmering		Status Q4 2022
Leerpunt IM	Blijf aandacht houden voor een goedlopende alarmering van de informatiemanagers.	Vanaf april 2022 staan de informatiemanagers op hard piket en daarmee zijn de alarmerings- issues verholpen.
Leerpunt CaCo	Deel het multi-beeld tijdig (wettelijk binnen 5 minuten) met de betrokken crisisfunctionarissen.	In 2022 is het delen van het multibeeld goed gegaan, oftewel niet meer naar voren gekomen als leer- en/of actiepunt. Dit heeft er mee te maken dat het startbeeld (meldkamerbeeld) binnen 5 minuten gedeeld is via LCMS, maar niet meer via e-mail hoeft te gebeuren. Deze werkafspraken is in 2022 gewijzigd (zie hfdst. 2.5.1).
Leerpunt CoPI	Informeel elkaar nadrukkelijk over het moment van opschaling en communiceer daarbij de argumenten voor de opschaling (ook i.v.m. scenario denken).	Er wordt blijvend geoefend op dit leerpunt. Deelnemers krijgen de ruimte om zelf te beargumenteren of opschaling gepast is en de argumenten hiervoor en de opschaling zelf ook met hun eigen meldkamer te delen.
Leerpunt CoPI	Blijf aandacht houden voor een juist gebruik van multidisciplinaire gespreksgroep RMG en stem hier vóór je vertrekt al op af.	Dit leerpunt wordt iedere multi oefening meegenomen. Het blijft eigen verantwoordelijkheid van de CoPI-leden die beschikken over een C2000 portfoon om deze schakeling naar RMG zelf te doen.
Leerpunt CoPI	Communiceer GRIP-opschaling altijd óók via RMG (omdat aanrijdend de pagers niet altijd kunnen worden uitgelezen).	De instructie om te schakelen naar RMG wordt door de CaCo bij opschaling ter hand genomen. Het opschalingsniveau dient ook door de CaCo via het RMG gecommuniceerd te worden.

Rode draden leiding en coördinatie		Status Q4 2022
Leerpunt Leider CoPI	Heb direct bij het eerste overleg oog voor de optimale samenstelling van het CoPI. Zijn er externe partners die een waardevolle toevoeging zijn in de bestrijding van dit incident?	Dit leerpunt is in 2022 beoefend. Aan het CoPI-team wordt gevraagd of er nog ketenpartners of bedrijfsdeskundigen moeten aansluiten.
Leerpunt CoPI	Bespreek met elkaar in een vroeg stadium welke externe partners aan moeten sluiten in het CoPI.	CoPI-functionarissen dienen aandacht te hebben voor dit leerpunt en wordt ook beoefend.
Leerpunt CoPI	Bereid externe partners voor op een CoPI-overleg, maak duidelijk wat de informatiebehoefte is en stuur ze gericht aan.	Dit leerpunt is bij de CoPI-oefeningen met ketenpartners meegenomen. De LCoPI dient de tijd te nemen om de BOB-structuur en de verwachtingen uit te leggen.
Leerpunt CoPI	Wees er met elkaar alert op dat ieders beeldvorming over de gevaarstelling juist en compleet is. Wees zelf volledig in de informatie die je hierover deelt en check en vraag door bij je collega's als er	Dit leerpunt heeft continu de aandacht bij oefeningen en werkoverleggen. De eigen veiligheid dient standaard op nr. 1 te staan. De verkeerscirculering van het brongebied

	voor jou onduidelijkheden zijn over de gevaarstelling - ook i.r.t. je eigen werkzaamheden en veiligheid.	(belangrijk i.h.k.v. veiligheid) is een taak van de politie. Dit is in 2022 nadrukkelijk meegenomen in de multi-oefeningen.
Leerpunt Leider CoPI	Het nadenken over en uitwerken van scenario's komt onvoldoende aan bod in de CoPI-teams en is merkbaar geen automatisme.	In 2022 is hier actief mee geoefend en we zien het ook terug in evaluaties van GRIP-inzetten (zie hfdst. 3.4, tops).
Actiepunt werkgroep CoPI	Kies voor één methodiek in scenario denken en beoefen zowel mono als multi het denken in scenario's en het prioriteren daarvan.	In 2022 is er actief met de methode GOGME ²⁵ geoefend. Dit vonden veel CoPI leden geen werkbare methode tijdens fysieke oefeningen. De voorkeur is geuit om dit bijv. in tabletops te beoefenen.
Leerpunt OL	Als zich onbekende of onverwachte omstandigheden (zoals digitaal of hybride werken) voordoen, benader deze dan flexibel en leun op bestaande processen. Ga, bijvoorbeeld, altijd terug naar de bekende BOB-structuur en maak werkafspraken.	Dit leerpunt is besproken tijdens werkoverleggen en er is vanuit de trainer aandacht voor tijdens oefeningen.
Actiepunt werkgroep ROT	Wat verstaat het ROT onder scenario denken? Kolommen zoals Defensie en Politie gebruiken hier bepaalde methodieken voor. Gebruiken de crisisteam van de VRGZ ook een bepaalde methodiek? Onderzoek dit in de koude fase en maak voor de VRGZ een keuze in methodiek.	De werkgroep CoPI én OT zijn tot de conclusie gekomen dat we geen methodiek willen opleggen. Wat we wel bereikt hebben is dat er steeds meer over scenario's wordt nagedacht tijdens daadwerkelijke inzetten en oefeningen.
Actiepunt werkgroep RBT	Organiseer oefeningen samen met externe (crisis)partners omdat het kennen van collega-bestuurders inclusief hun bevoegdheden helpend is in de samenwerking tijdens een GRIP of crisis.	Oefeningen op BT-niveau met externe partners heeft blijvende aandacht maar alleen als het scenario zich daarvoor leent en de context het toe laat (o.a. de ervaring bij de crisismanagers). In het BT is er momenteel veel aandacht voor de locoburgemeesters en gemeentesecretarissen. De wijze waarop we nu de BT-trainingen invullen leent zich niet zo goed voor externe partijen. In de praktijk komt het neer op veel feedback op een aantal basisprincipes. We zijn kritisch richting bestuurders en gemeentesecretarissen. Het spreekt voor zich dat externe partijen de leeromgeving onveilig maken. Men moet fouten durven te maken. De wijze waarop we het nu doen is veilig en heeft een hoog rendement.

Rode draden informatiemanagement		Status Q4 2022
Leerpunt IM	Het tijdens een inzet actief delen van live-beelden – bijvoorbeeld uit de blusboot of de politiehelikopter – in de MCU is van grote toegevoegde waarde op de beeldvorming van het team.	Jaarlijks worden IM'ers rondgeleid door de MCU waarbij ook de mogelijkheden besproken worden. Daarnaast worden er in 2023 instructiekaarten van de technische mogelijkheden van de MCU gemaakt, zodat de IM'ers hierop terug kunnen vallen.
Leerpunt Leider CoPI	Maak als Leider CoPI gebruik van de kennis en kunde van de informatiemanager en positioneer hem of haar in zijn/haar rol.	Dit leerpunt is besproken in de HOvD-overleggen in 2022. De werkwijze is dat de IM het 1e beeld presenteert in het CoPI. De LCoPI geeft de IM hiervoor de ruimte. Niet alle

²⁵ GOGME: Gebeurtenis, Oorzaak, Gevolg, Maatregel en Effect. De methode is ontwikkeld door Herman van Hijum en Roy Johannink en is gekoppeld aan de BOB-cyclus. Het refereert aan elementen van het beeld waaraan elke individu betekenis geeft op basis van zijn bestaande kennis. Bron: <https://crisiskunde.nl/besluitvorming/visualiseren-bob-model-besluitvorming-crisisteam>

		Leiders CoPI voelen zich hier 100% comfortabel bij. Maar het is een bespreekbaar onderwerp geworden.
Leerpunt IM	Pak actief je rol als informatiemanager en neem de leiding bij het schetsen van het beeld.	Sinds de IM-CoPI op hard piket is gezet is de IM'er ook beter in positie gekomen. Daarnaast wordt er twee keer per jaar een oefenmoment georganiseerd tussen de Leider CoPI/OL en IM'er. Dit leerpunt wordt nu niet meer herkent.
Leerpunt IM	Houd oog voor een kwalitatieve afstemming tussen IM-CoPI en IM-ROT zodat er een eenduidig beeld is in beide teams. Wees daarbij extra alert op het afstemmen over bron- en effectgebied.	Dit leerpunt is meegenomen in oefeningen en wordt verwerkt in tegenspel bij ROT-oefeningen. Ook is er een piketnummer waarop de IM'ers elkaar laagdrempelig kunnen bereiken.
Actiepunt IM en Secties	Het intensiveren van het gebruik van het multi-informatie-tabblad door een deel van de secties kan bijdragen aan het versterken van de informatiepositie van de IM-ROT. Beoefen het gebruik van dit tabblad en bestendig dit binnen de eigen kolommen.	Hier is extra aandacht aan besteedt bij ROT-oefeningen. Daarnaast wordt er in 2023 ook een extra oefenmoment gepland met als doel de samenwerking tussen HIN en IM te versterken.

Rode draden crisiscommunicatie

Voor dit proces zijn in 2021 geen rode draden naar voren gekomen.

Rode draden nafase

In 2021 komen er net zoals in 2020 geen noemenswaardige rode draden op dit proces naar voren en wordt het vanuit de GRIP-evaluaties als top benoemd. Dat op zichzelf is een signalering waard: als er geen punten zijn en het proces positief opvalt, is er de kans dat de aandacht voor het proces nafase wat verslapt. Aanbeveling is dan ook om alert te blijven op een goede uitvoering van dit proces en dit ook mee te (blijven) nemen in multi-oefeningen.

Status Q4 2022

Het proces nafase (inclusief nazorg) wordt in 2023 als speerpunt benoemd binnen de kolommen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie. Het is opgenomen in het jaarplan vakbekwaamheid 2023 en wordt vastgesteld in februari 2023. Zie ook hoofdstuk 2.5.2.